

Länsstyrelsen i Blekinge län
37186 Karlskrona

2012-11-07

Karlskrona kommun
Box 79
37121 Karlskrona

Angående ansökan om rivningslov för magasinerna på fastigheten Gulin 1 Karlskrona kommun

ICOMOS SWEDEN har blivit uppmärksam på planer på rivning av de två enda hamnmagasin som finns kvar från 1700-talet inom världsarvsstaden Karlskrona. ICOMOS SWEDEN vill med denna skrivelse göra kommun och länsstyrelse uppmärksamma på att *om rivning av magasinerna inte avvärjs så kommer trovärdigheten vad gäller kommunens och länsstyrelsens möjligheter att förvalta ett världsarv att urholkas. Dessutom kan Karlskronas världsarvsstatus komma att bli föremål för diskussion och ifrågasättande.*

Bakgrund

De trehundra år gamla hamnmagasinen är de sista kvarvarande exemplen på den magasins- och packhusbebyggelse som låg längs Skeppsbron i världsarvsstaden Karlskrona. De båda byggnaderna berättar om den för en örlogsstad i Karlskronas läge så viktiga handelssjöfarten. De representerar en av stadens absolut äldsta byggnadsgenerationer och berättar om såväl världsarvsstadens funktion som örlogsbas och handelsstad som om en betydande del av dess innevånarens liv och arbete.

Byggnaderna är viktiga för att örlogsstaden Karlskrona infriar och upprätthåller kriteriet rörande autenticitet som Unesco framhöll som särskilt betydelsefullt då staden skrevs in på världsarvslistan. Det är särskilt viktigt med tanke på att bara ca 10 % av dess bebyggelse är äldre än hundra år. Av länsstyrelsen har det bedömts motiverat att skydda dem enligt kulturminneslagen KML dvs de betraktas som omistliga på sitt kulturhistoriska värde.

Karlskrona's "Outstanding Universal Value" och de krav detta ställer

Att Karlskrona klarade autenticitetskravet var ett villkor för att Karlskrona kunde bedömas ha det "Outstanding Universal Value" som Unesco och ICOMOS kräver för att en plats ska kunna föras upp på världsarvslistan. I motiveringen till sin världsarvsnominering framför svenska staten "graden av autenticitet i Karlskrona som helhet – både i den civila staden och i örlogsbasen – är hög. Man skriver också "Karlskrona är den bäst bevarade och mest kompletta av motsvarande städer som överlevt". Man försäkrar att staden har det lagskydd som krävs för att upprätthålla dess höga autenticitet. Vidare framhålls att kommunen använt sina möjligheter att se till att den historiska stadsbilden är bevarad.

Skrivningarna om autenticitet har efter hand förtydligats. I Unesco's och ICOMOS "Operational Guidelines 2005" talar man om såväl *autenticitet* som *integritet*. Det betyder krav på att en plats ska ge en hel bild där alla nödvändiga element finns med och att den inte påverkas negativt av exploateringar.

Skäl att avslå byggnadsminnesförklaring

Det av länsstyrelsen nyligen fattade beslutet om att avslå ansökan om byggnadsminnesförklaring, trots bedömningen att fastighetens kulturhistoriska värden motiverar att den skyddas, är djupt beklagligt. Som skäl till sitt avslag anför länsstyrelsen sitt begränsade anslag och de dryga kostnader som man skulle tvingas stå för som kompensation till fastighetsägaren eftersom denne inte gått med på en byggnadsminnesförklaring. ICOMOS SWEDEN frågar sig om detta är ett rimligt skäl till rivning med tanke på att fastigheten är en del av ett världsarv med betydelse långt utanför Sveriges gränser. ICOMOS SWEDEN finner det anmärkningsvärt att efterlevnaden av ett internationellt åtagande som världsarvs-konventionen ska vara beroende av en länsstyrelses tillgång på medel. Någon djup och kritisk genomlysning, särskilt i perspektivet att det handlar om ett världsarv, av storleken på den ersättning som kan bli aktuell har vad vi vet heller inte gjorts.

Länsstyrelsen hänvisar dessutom till att fastighetsägaren inte gjort några ansatser till upprustning av byggnaderna. ICOMOS SWEDEN frågar sig vad det ger för signal till andra ägare av kulturfastigheter att vanvård är motiv till utebliven byggnadsminnesförklaring, vilket i förlängningen ger större möjlighet att få riva.

ICOMOS SWEDEN s bedömning

Grundläggande för att föras upp på världsarvslistan var att Karlskrona klarade kravet på autenticitet dvs att alla nödvändiga delar, för att få en hel bild av och kunna förstå Karlskronas funktion som örlogsstad, finns med. Mot denna bakgrund bedömer ICOMOS SWEDEN att rivning av hamnmagasinen skulle innebära en påtaglig skada på de kulturvärden som konstituerar världsarvet och att de motiv som framförs med största sannolikhet inte kan motivera skadan.

Sverige har som nation enligt världsarvskonventionen förbundit sig att göra allt den förmår så långt dess egna resurser räcker för att skydda sina världsarv. ICOMOS SWEDEN ifrågasätter starkt om rivning av de två hamnmagasinen, enbart baserat på brist på pengar hos den enskilda länsstyrelsen att ersätta fastighetsägaren med, är förenligt med detta åtagande.

För ICOMOS SWEDEN s styrelse

Kerstin Westerlund Bjurström
Ordförande ICOMOS SWEDEN

Kopia: Riksantikvarieämbetet m fl

ICOMOS är en sammanslutning för yrkesverksamma inom kulturmiljösektorn. Dess uppgift är att tvärvetenskapligt och sektorsövergripande verka för att historiska minnesmärken, miljöer och kulturlandskap bevaras åt eftervärlden. ICOMOS är Unescos expertorgan för kulturmiljöfrågor och för Världsarvskonventionen. ICOMOS finns i 130 länder.